

Ferenc pápa

Vultum Dei quærere

Apostoli konstitúció
a női szemlélődő életformáról

(Belső használatra)

Magyarországi Szerzeteselöljárók Konferenciájának Irodája
Budapest
2019

Hivatalos latin kiadás:
Constitutio apostolica De vita contemplativa mulierum,
Acta Apostolicae Sedis CVIII (2016/8) 835–861.

A fordítás alapjául szolgáló eredeti olasz kiadás:
Costituzione apostolica *Vultum Dei quæerere*
sulla vita contemplativa femminile,
Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2016.

Fordította. Jáki György
Lektorálta: Tózsér Endre SP

© Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2016
© Magyarországi Szerzeteselöljárók Konferenciáinak Irodája, Budapest, 2019
Hungarian Translation © Jáki György

1. *Isten arcának keresése* végighúzódik az emberiség egész történetén. Kezdetől fogva minden ember arra hivatott, hogy szeretetpárbeszédet folytasson a Teremtővel.¹ Kétségtelen, hogy mind a férfiak, mind a nők szívét elfojthatatlan vallási vágy feszíti, és ez lelküket Istennek – akinek szükségességét életükben nem mindig tudatosan észlelik –, az Abszolútumnak keresésére indítja. Ez a keresés minden jóakarátú embert egyesít. Sokan még a magukat nem hívőknek vallók közül is elismerik a szív e mély sóvárgását, amely minden – boldogságra, teljességre, öröme szenvedélyesen vágyakozó, de azzal tökéletesen soha jól nem lakó – ember szívében ott lakozik és működik.

Szent Ágoston a *Vallomások*ban ezt fennköltén és ékesszólóan így fejezi ki: „Magadnak teremtettél bennünket, és nyugtalan a szívünk, míg meg nem nyugszik tebened.”² A szív nyugtalansága abból a mély forrásból feltörő megérezésből fakad, hogy valójában Isten az, aki először keresi az embert – titokzatos módon magához vonzva őt.

Ennek az Isten általi keresésnek mozgatóereje arra ébreszt rá bennünket, hogy senki közülünk nem elég önmagának, és egy olyan, a hit fényében történő útra kelésre ösztönöz, amely Isten arcának és a „szent föld, azaz a felebarát”³ arcának vonzásterében zajlik, kivezetve minket önös énünkből egy sokkal átfogóbb közösség megtapasztalása felé.

Az igaz Isten keresésének ez a zarándoklata a keresztség ereje által minden keresztény – és így minden megszentelt személy – közös kincse, mely a Szentlélek működése által fokozatosan *sequela pressius Christi*-vé, az Úr Krisztushoz való hasonulás útjává válik. Ez az út egyedülálló hatékonysággal a szerzetesi megszentelt életen, azon belül pedig különleges jelleggel a monasztikus életformán keresztül fejeződik ki, melyre az egyház kezdetől fogva egészen napjainkig mint a keresztség megvalósításának sajátos eszközére tekint.

2. A megszentelt személyek, akik éppen a megszenteltség állapota révén „egészen sajátosan, prófétai módon követik az Urat”,⁴ arra hivatottak, hogy felfedezzék Isten jelenlétét a mindennapi életben. Ennélfogva – mind Isten, mind pedig az ember beszélgetőtársaiként – személyük olyan gyűjtőpontokat testesít meg a világban, amelyek egyrészt a két „fél”, az Isten és ember között folyó párbeszédet bölcsen irányítani tudják, másrészt képesek értelmezni magukban az Istenre és az emberre irányuló kérdéseket. A megszentelt életállapotban élő férfiak és nők számára az igazán nagy kihívás végső soron az, hogy „a hit szemével látva” állhatatosan ki tudjanak tartani mindvégig Isten fáradhatatlan keresésében „egy olyan világban, amely nem vesz tudomást az ő jelenlétéről”,⁵ valamint hogy hiteles és megbízható módon, rendületlenül fel tudják kínálni korunk emberének Jézus tiszta, szegény és engedelmes életét, melynek megvalósítása által maguk is „Isten szavának élő értelmezésévé”⁶ válnak.

¹ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció, 19.

² SZENT ÁGOSTON: *Vallomások*, I,1,1: PL 32, 661.

³ Vö. *Evangelii gaudium* apostoli buzdítás (2013. november 24.), 169: AAS 105 (2013) 1091.

⁴ *Minden megszentelt személynek. Apostoli levél a megszentelt élet évének alkalmából* (2014. november 21.), II, 2: AAS 106 (2014) 941.

⁵ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 68: AAS 88 (1996) 443.

⁶ XVI. BENEDEK: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 83: AAS 102 (2010) 754.

Attól a vágytól hajtva, hogy Istent a világ szívében megtalálják és ott szemléljék, az általa meghívott és őt szerető férfiak és nők az egyházban született, különlegesen megszentelt életforma megjelenésének kezdetei óta létük teljességével Isten arcának keresése felé fordulnak. A hegyre épített város és a tartóra helyezett mécses jelképeiként (vö. Mt 5,14–15) a szemlélődő közösségek – életvitelük rejtett egyszerűsége ellenére – jelenlétükkel a világban látható módon fejezik ki azt a célt, amely felé az egyetemes egyházi közösség, „tekintetét a mindenség Krisztusban történő, jövőbeli teljes megújulására függesztve, az idők országútjain”⁷ zarándokol, előre hirdetvén a mennyei dicsőséget.⁸

3. Ha Péter szavai: „Uram, jó itt nekünk!” (vö. Mt 17,4) különleges visszhangra lelnek minden megszentelt személy lelkében, úgy még inkább igaz ez a szemlélődő életet élő szerzetesekre, akik minden keresztény élethivatással mély egységben „Krisztusnak – az egyetlen fényességnek – az egyház arcán tükröződő sugaraiként”⁹ „sajátos karizmájuknál fogva napjaik java részét annak szentelik, hogy a szüntelenül Fia szavairól és tetteiről elmélkedő Istenanya (vö. Lk 2,19.51), és az Úr lábánál ülő és szavait hallgató betániai Mária (vö. Lk 10,38)”¹⁰ életét utánozzák. Így életük, mely „Krisztussal Istenben van elrejtve” (vö. Kol 3,3), az Úr mint a legelső szemlélődő iránti feltétlen szeretetté válik. Életük egészének ez a Krisztus-központú feszülése Pál apostollal együtt azt mondathatja velük, hogy „számomra az élet Krisztus” (vö. Fil 1,21), és kifejezésre juttatja azt a teljességre törekvő jelleget, amely a szemlélődő életformára szóló hivatás mély dinamizmusát adja.¹¹

Az emberi történelemben lakó, de Krisztus, „az emberek fiai közül a legszebb” (vö. Zsolt 45,3) tündöklésének vonzerejében élő, szemlélődő életformát folytató férfiak és nők az egyház és a világ szívének középpontjában vannak,¹² és Isten végső beteljesedésre soha el nem jutó keresésében találják meg megszentelt életük hitelességének legfőbb jelét és ismervét. Szent Benedek, a nyugati monasztikus szerzetesség atyja hangsúlyozza, hogy szerzetes az, aki Istent egész életén át keresi; ugyanő más helyütt a monasztikus életformára jelentkező személyek vonatkozásában azt kéri, hogy vizsgálják meg, vajon a jelölt „*si revera Deum quærit*” – valóban Istent keresi-e.¹³

Az századok folyamán napjainkig a szűz-, jegyes- és anyaegyház jeleként és prófétaí üzeneteként számtalan megszentelt nő állította és állítja „egész életét és minden tevékenységét Isten szemlélésének”¹⁴ irányába. Az ő életük valós jele és tanúbizonysága annak a hűségnek, amellyel Isten a történelem eseményein keresztül szüntelenül fenntartja népét.

⁷ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 59: AAS 88 (1996) 432.

⁸ Vö. CIC 573. kán. 1. §.

⁹ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 16: AAS 88 (1996) 389.

¹⁰ XVI. BENEDEK: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 83: AAS 102 (2010) 754.

¹¹ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 18: AAS 88 (1996) 391-392.

¹² Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikai konstitúció, 44; II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 3.29: AAS 88 (1996) 379.402.

¹³ SZENT BENEDEK: *Regula*, 58, 7.

¹⁴ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 8: AAS 88 (1996) 382-383.

4. A monasztikus élet – a többi keresztény felekezettel való egység egyik elemeként¹⁵ – sajátos megjelenésben testesíti meg a prófétai üzenet és jel együttes valóságát, melynek kisugárzása „hatékonyan vonzhatja és vonzania is kell az egyház tagjait, hogy azok bátor lendülettel teljesítsék keresztény hivatásukból fakadó kötelezettségeiket”.¹⁶ Az imádkozó közösségek, de leginkább a szemlélődők, „melyek a világtól való elkülönülés révén bensőségebben egyesülnek Krisztussal, a világ szívével”,¹⁷ nem az evangélium egy tökéletesebb megvalósítását kínálják fel az embereknek, hanem – a keresztség szentségéből fakadó követelményeket gyakorlatba ültetve – a dolgokról hozott helyes ítéletalkotás élő példájává és az egész egyház szolgálatára hívó felszólítássá válnak. Utat és keresést jelölő póznákként emlékeztetik Isten egész népét annak első és végső értelmére, amiért az él.¹⁸

Tisztelet, dicsőítés és hálaadás a megszentelt életért és a monasztikus szemlélődő életformáért

5. Az első századok óta az egyház mindig is nagy tisztelettel övezte és őszinte szeretettel vette körül azokat a férfiakat és nőket, akik az Atya hívását és a Szentlélek indíttatását szelíd tanulékonyossággal lelkükbe fogadva Krisztus „közelebbi”¹⁹ követését választották, hogy osztatlan szívvel (vö. 1Kor 7,34) teljesen neki adják magukat. Ezek a keresztények Krisztus és az emberiség, de mindenekfelett a szegények és szenvedők iránti feltétlen szeretettől indítatva arra kaptak meghívást, hogy a tiszta, szegény és engedelmes Jézus földi életét annak különféle megvalósulásaiban – megszentelt szüzekként, özvegyekként, remetéként, monasztikus szerzetesekként és a sokféle szerzetesrend tagjaiként – a világban megjelenítsék.²⁰

A monasztikus szemlélődő életforma – mely mára javarészt nőivé vált – a kolostor csöndjének mélyébe ereszti gyökereit, ahonnan a kegyelem és az irgalmasság értékes gyümölcseit szakadatlanul termi. A női szemlélődő életforma – az ingyenesség és a termékeny, gazdag apostoli hagyomány őrzőjeként – az imádkozó szívet képviselte az egyházban és az egyházért, és minden ember számára látható tanúbizonyosággént jelenítette meg az életszentség titokzatos és változatos formáit.²¹

A magukat Krisztusnak szentelt szüzek egy teljesebb önátadást kereső, kezdetben még kiforratlan egyéni tapasztalata – mely Krisztus, a vőlegény szeretetére adott szeretetválasz igényéből természetes gyümölcsként fakadt – hamarosan az egyház által meghatározott állapottá és elismert renddé vált, és az egyház megkezdte a nyilvánosság előtt tett szüzességi fogadalom elismerését. Később, a századok múlásával a megszentelt szüzek nagyobbik része közösségekbe gyűlt, mely folyamat következményeképpen a kolostori élet változatos sokrétűségben indult virágzásnak.

¹⁵ II. JÁNOS PÁL: *Orientalis lumen* apostoli levél (1995. május 2.), 9: AAS 87 (1995) 754.

¹⁶ II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikai konstitúció, 44.

¹⁷ XVI. Benedek: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 83: AAS 102 (2010) 754.

¹⁸ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Perfectæ caritatis* határozat, 5.

¹⁹ Uott, 1.

²⁰ Vö. II. János Pál: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 14: AAS 88 (1996) 387.

²¹ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikai konstitúció, 46; *Christus Dominus* határozat, 35; *Perfectæ caritatis* határozat, 7. 9; CIC 674. kán.

Az egyház pedig gondoskodott arról, hogy megfelelő fegyelmi renddel oltalmazza ezeket a közösségeket, melynek alapján a klauzúra a lelkiességnek és a tisztán szemlélődő jellegű célnak a megőrzését szolgálja, amelyet ezek a cönobiták maguk elé kitűztek. Ennélfogva az idők folyamán azon egymást erősítő hatás révén, mely egyrészt a Léleknek a hívők szívében izzó és a követés mindig új formáit élesztő tevékenysége, másrészt pedig az egyház anyai és buzgó gondoskodása között működik, kialakultak a szemlélődő, valamint a teljesen szemlélődő életformák úgy,²² ahogyan azokat ma ismerjük. Miközben nyugaton a szemlélődő lelkiesség a karizmák sokszínűsége mentén bontakozott ki, addig keleten nagy, jobbára mozdulatlan egységben őrződött meg,²³ mindig és minden körülmények között tanúságot tévén egy teljesen Istennek szentelt élet gazdagságáról és szépségéről.

A századok folyamán ezeknek a nővéreknek az Úrra mint első és egyetlen szerelemükre (vö. Oz 2,21–25) összpontosuló tapasztalata a szentség és küldetés bőséges gyümölcsét teremtette. Az imádság és az élet felajánlása révén az apostolság mekkora hatóereje sugárzik szét a monostorokból! Mily nagy örömet és mennyi prófécia kiált szét a világnak a kolostorok csöndje!

A szentség és kegyelem gyümölcseiért, melyeket az Úr a női monasztikus életen keresztül mindig is adott, magasztaljuk a „magasságos, mindenható és jóságos Urat” a hálaadás himnuszával: „Áldott légy!”²⁴

6. Kedves szemlélődő nővérek, mi lenne nélkületek az egyházzal és mindazokkal, akik az emberlét peremvidékeit választották és az evangelizáció előretolt állásain teljesítsenek szolgálatot? Az egyház nagyra értékeli teljesen odaadott életeteket. Az egyház számít imádságotokra és áldozatokra, hogy el tudja vinni a mai világban élő emberek közé az evangélium jó hírét. Az egyháznak szüksége van rátok!

Nem könnyű, hogy a mai világ – legalábbis annak az az igen tekintélyes része, amely hatalmi, gazdasági és fogyasztási szemléletű gondolkodásmódnak hódol – megértse különleges hivatásokat és rejtett küldetéseket, amelyre mindazonáltal óriási szüksége van. Ahogyan a tengerésznek, aki a viharos tengeren rászorul a világítótorony fényére, mely biztonságos érkezéséhez kijelöli a kikötőbe vezető útirányt, úgy a világnak is szüksége van rátok. Legyetek világítótoronyok a hozzátok közelieknek, de sokkal inkább azoknak, akik távol vannak tőletek. Legyetek fáklyák, melyek az idő sötét éjszakájában vándorló emberek útját bevilágítják. Legyetek a hajnal őrszemei (vö. Iz 21,11–12), akik meghirdetik a napkeltét (vö. Lk 1,78). Az Isten által átalakított életetekkel és a csönd mélységében átalmékedett, egyszerű szavaitokkal mutassátok meg nekünk azt, aki az út, az igazság és az élet (vö. Jn 14,6); az egyetlen Urat, aki létünknek teljességet kínál, és bőségben ad életet (vö. Jn 10,10). Kiáltjátok nekünk, ahogyan András tette Simonnak: „Megtaláltuk az Urat! (vö. Jn 1,40). Adjátok hírül, ahogyan azt a magdalai Mária a feltámadás hajnalán tette: „Láttam az Urat!” (Jn 20,18). Tartsátok elevenen a prófécia, amelyet Istennek átadott létetek a világ számára jelent. Ne féljete az evangéliumi élet örömét a rátok örökségül hagyományozott karizma fényében megélni!

²² Vö. CIC 667. kán. 2–3. §.

²³ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Orientale lumen* apostoli levél (1995. május 2.), 9: AAS 87 (1995) 754.

²⁴ ASSISI SZENT FERENC: *A teremtmények éneke*, 1: *Fonti Francescane*, 263.

Az egyház kísér és vezet

7. Az egyházi tanítóhivatal – fontos zsinati és pápai megnyilatkozásokon keresztül – mindig is féltő gonddal kísérte a megszentelt életforma összes létező változatát. E megnyilatkozások közül kiemelkedő figyelmet érdemel a II. vatikáni zsinat két jelentős dokumentuma, úgymint az egyházzal szülő *Lumen gentium* dogmatikai konstitúció, és a szerzetesélet megújításáról szülő *Perfectæ caritatis* határozat.

Az előbbi a megszentelt életet az „Isten népe-egyházta” keretébe helyezi. A megszentelt élet teljes jogcímen Isten népéhez tartozik, az életszentségre szülő, mindenre kiterjedő meghívás és a keresztségben gyökerező megszenteltség révén.²⁵ Az utóbbi az idők megváltozott körülményeinek megfelelő megújulást kér, és fel is kínálja e megújulás nélkülözhetetlen ismérveit: hűség Krisztushoz, az evangéliumhoz, a saját karizmához, az egyházhoz és a ma élő emberekhez.²⁶

Nem maradhat említés nélkül elődöm, Szent II. János Pál szinódus utáni apostoli buzdítása, a *Vita consecrata*. Ez a dokumentum, mely a megszentelt életről tartott püspöki szinódus gazdag termését gyűjti egybe, olyan elemeket tartalmaz, amelyek mindvégig megőrzik kiemelkedő érvényüket a megszentelt élet megújításának folytatására és evangéliumi jelentőségének megerősítésére korunkban (lásd elsősorban az 59. és 68. pontot).

Annak bizonyításaként, hogy szemlélődő életformátok az egyház állandó figyelmének és segítő értelmezésének tárgyát képezte, nem feledkezhetünk meg a következő dokumentumokról sem:

– A Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja (CIVCSVA) által 1990. február 2-án *Potissimum institutioni* címen kibocsátott irányelvek; ez az irat – számos ponton bőséges terjedelemben – kizárólagosan a megszentelt élet sajátosan általatos megvalósított szemlélődő változatát taglalja (IV. fejezet, 78–85).

– A *Sviluppi* címen 1992. január 6-án napvilágot látott, több dikasztérium által kibocsátott közös dokumentum a megszentelt élet területén tapasztalható hivatáscsökkenés problémáját tárgyalja általánosságban, és kisebb mértékben a ti vonatkozásokban (81. pont).

– Az 1992. október 11-én a *Fidei depositum* apostoli konstitúcióval közzétett *Katolikus egyház katekizmus* kiemelten fontos szerepet játszik abban, hogy minden hívő megismerje és jobban megértse életformátokat: a megszentelt élet minden módozatával különös hangsúllyal a 915-től a 933. pontig terjedő szakasz foglalkozik; az 1672. pont életformátok nem szentségi természetű megszenteltségét értelmezi, valamint az apáti és apátnői benedikálás jelentését fejt ki; az 1974. pont a 2012.-kel együtt a tízparancsolat és az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmak közötti összefüggést taglalja; a 2518. pont azt a szoros kapcsolatot mutatja be, amely a hatodik boldogság által meghirdetett, Isten látását biztosító tisztaszívűség, valamint a hitigazságok iránti szeretet között áll fenn; az 1691. és a 2687. pont azt az Isten színe előtti, állhatatos közbenjáró imádságot magasztalja, amely áthatja a szemlélődő monostorokat, melyek pótolhatatlan helyek a személyes és a közösségben végzett imádság összehangolására; végül pedig a 2715. pont a szemlélődő szerzetesek azon

²⁵ II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikai konstitúció, 44.

²⁶ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Perfectæ caritatis* határozat, 2.

előjogára utal, amellyel tekintetüket Jézusra, valamint az ő életének és szolgálatának titkaira függeszthetik.

– Az 1994. február 21-én a CIVCSVA által kibocsátott *Congregavit nos* című instrukció a 10. és 34. pontjában a csöndet és a magányt összeköti a testvéri életet folytató közösség mély szükségleteivel, valamint nyomatékosítja a világtól való elkülönülés és az elmélyülés mindennapi légköre közötti összetartozást.

– Az 1999. május 13-án a CIVCSVA által kiadott *Verbi Sponsa* címen közreadott instrukció az 1-től 8-ig terjedő cikkek alatt csodálatra méltó szépséggel, rendszerezett és nagy ívű történeti áttekintésben tárja elénk a legfelsőbb egyházi tanítóhivatal eddigi tanításait a szemlélődő szerzetesnők kolostori életének misszionáriusi és eszkatologikus jelentéséről.

– Végül a 2002. május 19-én a CIVCSVA által kiadott, *Újraindulás Krisztustól* című instrukció, mely erőteljesen Krisztus arcának szüntelen szemlélésére hív bennünket, úgy mutatja be a monasztikus nőket és férfiakat, mint akik az egyház kórusban felzengő dicsősítésének és csöndes imájának a csúcán vannak (25. pont), ugyanakkor dicséri őket, amiért mindig előnyben részesítették és a középpontba helyezték az imaórák végzését és az eucharisztikus ünneplést (uott).

8. Ötven év elteltével a II. vatikáni zsinat után, a kellő vizsgálódások és megfontolt mérlegelés után, szükségesnek tartottam átnyújtani az egyháznak – különösen a latin rítusú monostorokra vonatkoztatva – ezt az apostoli konstitúciót, amely számot vet mind az egyház utóbbi évtizedekben megtett, erőfeszítésekkel teli és sok gyümölcsöt termő útjával, a II. vatikáni ökumenikus zsinat tanításainak fényében, mind a társadalmi-kulturális környezet megváltozott feltételeivel. Ebben az időszakban az emberi történelem rohamos léptekben haladt előre. Az ezen változások által előidézett következményekkel alkalmas párbeszédet kell folytatni, soha fel nem adva azokat az alapvető értékeket, amelyekre a szemlélődő életforma épül. A szemlélődő élet a maga értékeivel – a csönddel, a figyelő hallgatással, a belső életre való felhívással és a helyhez kötöttségben megnyilvánuló állandósággal – kihívást intézhet, és kell is intéznie, a mai világ szellemisége felé.

Ezzel a dokumentummal szeretném megerősíteni személyes nagyrabecsülésemet – csatlakozván az egész egyház hálás elismeréséhez – a Krisztus-követés azon egyedülálló formájáért, amelyet a szemlélődő életet élő szerzetesnők megvalósítanak. Nem kevesen vannak közülük, akik számára ez a szemlélődő élet által megvalósított teljes és kizárólagos visszavonultságot jelent, amely felbecsülhetetlen és elengedhetetlen ajándék, melyet a Lélek szüntelenül éleszt az egyházban.

Azokban az esetekben, amelyekben szükségesnek vagy legalábbis helyénvalónak mutatkozik, a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja megvizsgálja a kérdéseket és megállapodásokat köt a Népek Evangelizációjának Kongregációjával és a Keleti Egyházak Kongregációjával.

A szemlélődő életforma lényegi vonásai

9. A szemlélődő életforma az első századoktól napjainkig mindig elevenen élt az egyházban – gyönyörű felvirágzást és mély hanyatlást hozó korszakok váltakozásában –, egyrészt az Úr állandó jelenlétének, másrészt az egyház megújulási és a tár-

sadalmi változásokhoz való alkalmazkodási képességének köszönhetően: mindig megtartotta Isten arcának keresését és Krisztust feltétel nélküli szeretetét mint sajátos és jellegzetes ismertetőjegyt.

A megszentelt élet az Úr és az emberiség iránt érzett szenvedélyes szeretet története: a szemlélődő életben ez a szeretettörténet nap nap után, Isten arcának szenvedélyes keresésében, a vele való bensőséges kapcsolatban bontakozik ki. Krisztusnak, az Úrnak, aki „előbb szeretett minket” (1Jn 4,19) és „önmagát adta értünk” (Ef 5,2), ti, szemlélődő nők, egész életetek felajánlásával válaszoltok, őbenne és őáltala élve, „dicsőségének dicsőítésére” (Ef 1,12). A szemlélődésnek ebben a dinamikájában az egyház hangja vagytok, amely fáradhatatlanul magasztal, hálát ad, esedezik és könyörög az egész emberiségért, és imádságokkal magának Istennek munkatársai vagytok, és felsegítitek az ő kimondhatatlanul fönséges testének elesett tagjait.²⁷

Személyes és közösségi imádságok révén felfedezitek az Urat mint életetek kincsét (vö. Lk 12,34), mint javatokat, a „minden jót, a legfőbb jót”, mint „elegendő gazdagságokat”,²⁸ és biztosan azon hitetekben, hogy „egyedül Isten elég”,²⁹ a jobbik részt választottátok (vö. Lk 10,42). Tekinteteket az Úrra függesztve, szívetek cellájába visszavonulva (vö. Mt 6,5), a kolostort belakó magányban és a közösségi testvéri életben életeteket teljesen átadtátok Istennek. Ily módon Krisztus képmásai vagytok, aki az Atyával való találkozást keresi a hegyen (vö. Mt 14,23).

10. Az egyház a századok folyamán Máriát mindig *summa contemplatrix*-ként (legfőbb szemlélődőként) állította elénk.³⁰ Az angyali üdvözlettel kezdve egészen a feltámadásig Mária – a hitnek a kereszt tövénél kicsúcsosodó zarándokújtját járva – mindvégig megmaradt a benne lakozó Titok szemlélésében. Máriában meglátjuk a megszentelt személy misztikus útját, melyet a végső beteljesedés titkát ízelő aláazatos bölcsesség vezet.

A Szűzanya példáját követve, a szemlélődő ember az a személy, aki Istent tette élete középpontjába, az, aki számára Isten az *unum necessarium* (az egyedül szükséges) (vö. Lk 10,42), aki előtt minden új távlatot nyer, mert mindent új szemmel néz. A szemlélődő ember érti a világ dolgainak fontosságát, de azok nem ejtik rabul a szívét, és nem gátolják meg az elméjét; sőt lépcsőt jelentenek, amelyen elérkezünk Istenhez: számára minden a Magasságról „hordoz tanítást”.³¹ Aki alámerül a szemlélődés misztériumába, az lelki szemekkel kezd látni: a szemlélődés képessé teszi őt arra, hogy Isten szemével nézze a világot és az embereket, ott is, ahol másoknak „van szemük, mégsem látnak” (vö. Zsolt 115,5; 135,16; vö. Jer 5,21), mert a test szemével néznek.

11. A szemlélődés tehát azt jelenti, hogy Krisztus Jézusban – aki arcát szüntelenül az Atya felé fordítja (vö. Jn 1,18) – a Szentlélek működése által megváltoztatott tekintetünk van; olyan tekintetünk, amely képes elámulni Istenen és az ő csodáin; azt jelenti, hogy olyan tiszta elmével rendelkezünk, amelyben visszhangzik az Ige és a Léleknek az enyhe szellő fuvallatában megszólaló hangja (vö. 1Kir 19,12). Nem véletlen,

²⁷ Vö. ASSISI SZENT KLÁRA: *Harmadik levél Prágai Szent Ágneshez*, 8: *Fonti Francescane*, 2886.

²⁸ ASSISI SZENT FERENC: *A fölséges Isten dicsérete*, 3. 5: *Fonti Francescane*, 261.

²⁹ SANTA TERESA DE JESÚS: *Obras completas. Poesías*, Monte Carmelo, Burgos, 2011, 1368.

³⁰ Vö. DIONYSIUS CARTHUSIANUS: *Enarrationes* in cap. 3 Can. Cant. XI, 6, in *Doctoris Ecstatici D. Dionysii Cartusiani Opera Omnia*, VII, Typis Cartusiae, Monstrolii 1898, 361.

³¹ ASSISI SZENT FERENC: *A teremtmények éneke*, 4: *Fonti Francescane*, 263.

hogy a szemlélődés a hitből születik, mely a szemlélődés ajtaja és gyümölcse: csak a bizalomteljes „íme, itt vagyok!”-kal (vö. Lk 1,38) lehet a Titokba belépni.

Az észnek és a szívnek ebbe a csöndes és elmélyedt nyugalomba azonban különböző kísértések szüremkedhetnek be, aminek következtében szemlélődésetek a lelki küzdelem színhelyévé válhat, amelyet ti bátran vívtok az egész egyház nevében és annak javára, mely hű, erős, a harcban tántoríthatatlan őrszemekként ismer benneteket. A szemlélődő embert fenyegető, legálnojobb kísértések között említjük azt, amelyet a sivatagi atyák a „déli óra démonának” hívtak: ez a kísértés kilátástalan lehangoltságba, rutinba, kedvetlenségbe, bénító levertségbe torkollik. Amint azt az *Evangelii gaudium* kezdetű apostoli buzdításomban írtam, ez oda vezet, hogy „kialakul egyfajta temetői lelkiállapot, amely lassanként múzeumi múmiákká formálja a keresztényeket. Kiábrándulva a valóságból, az egyházból vagy önmagukból, szüntelenül átéli annak kísértését, hogy valamiféle édeskés, reménytelen szomorúsághoz tapadjanak, amely úgy eluralkodik a szívben, mint »az ördög egyik legdrágább elixírje«.”³²

Témák, melyek megfontolást igényelnek és fennálló szabályok későbbi átdolgozására várnak

12. Annak érdekében, hogy a szemlélődő szerzetesnők fentebb bemutatott, sajátos hivatásuk célját elérjék, és hogy ehhez segítséget is kapjanak, az alábbiakban megfontolásra ajánlom általánosságban a megszentelt életnek, és kimondottan a monasztikus hagyománynak a következő tizenkét témáját: képzés; imádság; Isten ígéje; az eucharisztia és a kiengesztelődés szentsége; közösségben élt testvéri élet; a monostorok önállósága; szövetségek [egy adott szerzetesrend intézményei között]; klauzúra; munka; csönd; a tömegkommunikációs eszközök használata; aszkézis. Ezen témák átelmékedett eredményeit a különböző monasztikus családok sajátos lelkiségi hagyományainak megfelelő módozatok szerint oly módon kell a későbbiekben a gyakorlatba átültetni, hogy a megvalósítási folyamat összhangban történjen e konstitúció záradékának rendelkezéseivel, valamint azokkal a pontosan meghatározott és alkalmazásra váró utasításokkal, amelyeket a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja a közeljövőben közzétesz.

Képzés

13. A megszentelt személy képzése egy olyan út, amelynek el kell vezetnie a személyt ahhoz, hogy hasonlónak váljon az Úr Jézushoz, és elsajátítsa az Atya iránti teljes önátadásának érzelmeit. Ez egy soha véget nem érő folyamat, amelynek az egész személyt, teljes mélységében át kell hatnia, hogy minden magatartásformája és tette feltárja maradéktalan és örömteli Krisztushoz tartozását, ez pedig Istenhez való folytonos megtérést igényel. A képzés célja a szív, az elme és az élet alakítása az emberi, kulturális, spirituális és pasztorális dimenziók egységbe fogásának elősegítésével.³³

³² *Evangelii gaudium* apostoli buzdítás (2013. november 24.), 83: AAS 105 (2013) 1054–1055.

³³ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 65: AAS 88 (1996) 441; CIC 664. kán.

Ezentúl a kimondottan szemlélődő életformát folytató megszentelt személy képzése arra irányul, hogy harmonikus közösségben tudjon élni Istennel és nővértársaival, klauzúra által biztosított mindennapi csöndes légkörben.

14. A voltaképpeni képző a mennyei Atya, aki azonban ehhez a „kézművesi munkához” emberi közvetítéseket, növendéknevelőket, idősebb testvéreket és nővéreket vesz igénybe, akiknek legfőbb küldetése megmutatni „az Úr követésének szépségét és annak a karizmának az értékét, amelyben az konkrétan megvalósul”.³⁴

A képzés, különösen a folyamatos képzés, „a szerzetesi megszenteltség belső lényegéből fakadó követelmény”.³⁵ Ennek *humusza* a közösség és a mindennapi élet. Ezért ne feledkezzenek meg a nővérek arról, hogy a képzési folyamat természetes helye a monostor, és a közösségben folyó testvéri élet minden megnyilvánulásának ezt a folyamatot kell segítenie.

15. A mostani társadalmi-kulturális és vallási környezetben a monostorok – anélkül, hogy engednének a számok és a látványos eredményesség kísértésének – szenteljenek nagy figyelmet a jelöltek valódi hivatásbeli és lelki indíttatásainak felismerésére;³⁶ biztosítsák számukra a személyre szabott kísérést, és dolgozzanak ki számukra megfelelő képzési tervet, szigorúan szem előtt tartva azt az elvet, hogy a kezdeti és a fogadalomtétel utáni képzésre „bőséges időtartamot kell fenntartani”,³⁷ ez lehetőleg ne legyen kevesebb kilenc évnél, és ne legyen több tizenkét évnél.³⁸

Imádság

16. A liturgikus és személyes imádság alapvetően fontos szemlélődészetek táplálásához: ha „az imádság a megszentelt élet »veleje«”,³⁹ akkor még inkább az a szemlélődő életben. Ma sokan nem tudnak imádkozni. Egyesek egyszerűen nem érzik az imádság szükségét, vagy Istennel való kapcsolatukat arra szűkítik, hogy csak akkor fohászokodnak hozzá, amikor bajban vannak, és nincs kihez fordulniuk. Mások arra korlátozzák imádságukat, hogy hálásan dicsőítik Istent a boldog pillanatokban. Miközben az imaórák liturgiájában az Úr dicséretét mondjátok vagy éneklitek, ezeknek az embereknek a nevében is imádkoztok, és – mint a próféták – közbenjártok minden ember üdvösségéért.⁴⁰ A személyes imádság segít benneteket abban, hogy – mint szőlővesszők a szőlőtőn – egységben maradjatok az Úrral, és így életetek bőséges gyümölcsöt teremjen (vö. Jn 15,1–15). Ne felejtsetek el azonban, hogy az imádságos és a szemlélődő életet nem szabad magatokba burkolózásként megélnetek, hanem ki kell tárnotok szíveteket, hogy az egész emberiséget, különösen a szenvedő embereket szeretetben átöleljétek.

³⁴ Uott, 66: AAS 88 (1996) 442.

³⁵ Uott, 69: AAS 88 (1996) 444; vö. CIC 661. kán.

³⁶ MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Újrindulás Krisztustól. A megszentelt élet megújult elköteleződése a harmadik évezredben. Instrukció* (2002. május 19.), 18.

³⁷ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 65: AAS 88 (1996) 441.

³⁸ Vö. CIC 648. kán. 1. § és 3. §; 657. kán. 2. §.

³⁹ *Köszöntés a szentmise végén*, 2016. február 2.: *L'Osservatore Romano*, 2016. február 4., 6. old.; vö. CIC 673. kán.

⁴⁰ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció, 83; CIC 1173. kán., 1174. kán. 1. §.

Közbenjáró imádságokat által alapvető szerepet játszottok az egyház életében. Imádkoztok és közbejártok sok fivérünkért és nővérünkért: a bebörtönzöttekért, az elvándorlókért, a menekültekért és az üldözöttekért, a sok sérült családjáért, a munkanélküliekért, a szegényekért, a betegekért, a függőségek áldozataiért, csak hogy néhány, napról napra egyre aggasztóbb élethelyzetet említsek. Ti olyanok vagytok, mint azok, akik egy béna embert vittek az Úr színe elé, hogy gyógyítsa meg (vö. Mk 2,1–12). Az imádságon keresztül éjjel-nappal az Úr közelébe viszitek annak a számos fivérünknek és nővérünknek az életét, akik különböző körülmények miatt nem tudnak eljutni hozzá, és így gyógyító irgalmát sem tapasztalhatják meg, miközben ő várja őket, hogy eláraszthassa őket kegyelmével. Imádságotokkal sok testvérünk sebeit gyógyíthatjátok!

Krisztus szemlélésének Szűz Mária a felülmúlhatatlan mintaképe. A Fiú tekintete egyedi jogcímen tartozik hozzá. Anyaként és a Fiúhoz való tökéletes hasonulásban élő tanítóként, példamutató és anyai jelenlétével nagy támaszt jelent nektek abban, hogy hűségesek tudjatok lenni a mindennapi, különösen gyermeki imában (vö. Ap-Csel 1,14).⁴¹

17. A Kivonulás könyvének egyik jelenete azt tárja elénk, hogy Mózes imádsággal dönt népének sorsáról: győzelmet biztosít az ellenség fölött, amikor magasban tudja tartani karját, hogy az Úr segítségét kérje (vö. Kiv 17,11). Nézetem szerint ez a szövegrész nagyszerűen kifejezi imádságok erejét és hatékonyságát, amelyet az egész emberiségért és az egyházért, annak is elsősorban leggyengébb és leginkább szükségét szenvedő tagjaiért végeztek. Ma is, nem különben, mint Mózes idején, bátran gondolhatjuk úgy, hogy az emberiség sorsának főbb kérdéseit a szemlélődő szerzetesek imádkozó szíve és Isten felé kinyújtott karja dönti el. Ezért buzdítalak benneteket arra, hogy – konstitúcióitok szerint – maradjatok hűségesek a liturgikus és a személyes imádsághoz, mely utóbbi az előbbi előkészítése és meghosszabbítása. Bátorítalak benneteket, hogy „semmit ne helyeztetek az *opus Dei* elé”,⁴² hogy semmi se gördítsen akadályt imádságos szolgálatotok elé, hogy semmi se szakítson el tőle, és semmi se zavarja azt meg.⁴³ Ily módon, a szemlélődés által, átalakultok Krisztus képmásává,⁴⁴ és közösségeitek az imádság valódi iskoláivá válnak.

18. Mindez Isten igéjén, a szentségi élet erején, az egyházi tanítóhivatal tanításán, valamint alapítóitok írásain alapuló lelkeséget követel tőletek; olyan lelkeséget, amely által a menny és a föld leányaivá, tanítványokká és misszionáriusokká váltok, saját életformátok szerint. Ezenkívül a fentebb elmondottak megkívánják a fokozatos képzést a személyes és liturgikus imaéletre, valamint magára a szemlélődésre, nem felejtve el azonban, hogy a szemlélődés elsődlegesen a Kereszt „botrányának szépségéből” táplálkozik.

Isten igéjének központi szerepe

19. Általánosan a monasztikus szerzetesi élet egyik legjelentősebb összetevője Isten igéjének a központi szerepe az egyéni és a közösségi életben. Ezt már Szent Benedek

⁴¹ Vö. XVI. BENEDEK: *Katekézis* (2011. december 28.): *Insegnamenti VII/2* (2011) 980–985; *CIC* 663. kán. 4. §; MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Az előjárói szolgálat és az engedelmesség. Instrukció*, 2008. május 11., 31.

⁴² SZENT BENEDEK: *Regula*, 43, 3.

⁴³ Vö. ASSISI SZENT FERENC: *Meg nem erősített regula*, XXIII, 31: *Fonti Francescane*, 71.

⁴⁴ Vö. ASSISI SZENT KLÁRA: *Harmadik levél Prágai Szent Ágneshez*, 12. 13: *Fonti Francescane*, 2888.

kiemeli, amikor szerzeteseitől azt kéri, hogy hallgassák szívesen a szent olvasmányokat: „lectiones sanctas libenter audire”.⁴⁵ Az évszázadok folyamán a monasztikus szerzetesség a „*lectio divina*” őre volt. Ezt az imádságos tevékenységet, melyet az egyház a szerzetesektől mindig is megkövetelt, ma már Isten egész népe számára ajánlja.⁴⁶ Ti pedig arra vagytok hivatva, hogy oly módon merítsétek a szent olvasmányokból szemlélődésüket és mindennapi életetek táplálékát, hogy Isten igéjének ezt az átalakító hatású tapasztalatát képesek legyetek a papokkal, a diakónusokkal, a többi megszentelt személlyel és a világi hívőkkel is megosztani. Érezzétek ezt a megosztást valódi egyházi küldetésnek!

Kétségtelen, hogy az imádság és a szemlélődés a legalkalmasabb tér Isten szavának befogadására, ugyanakkor az is igaz, hogy mind az imádság, mind a szemlélődés Isten szavának hallgatásából fakad. Az egész egyháznak – azon belül pedig különösen minden olyan közösségnek, amely magát teljesen a szemlélődésnek szenteli – fel kell fedeznie életében Isten igéjének központi jelentőségét. Isten szava ugyanis, ahogyan elődöm, Szent II. János Pál emlékeztetett rá, „minden lelkiesség legelső forrása”.⁴⁷ Táplálnia kell az életet, az imádságot, a szemlélődést és a mindennapi teendők végzését, és egységteremtő elvé kell válnia közösségeitek és testvériségeitek számára, amelyek arra hivatottak, hogy azt befogadják, elmélkedjenek rajta, szemlélődjenek fölötte, együttesen megélik, továbbá hogy közöljék és megosszák [egymással és a világgal] azokat a gyümölcsöket, amelyek a vele való találkozás tapasztalataiból születnek. Ily módon növekedhettek a hiteles közösségi lelkiességben.⁴⁸ Isten igéjének központi szerepét illetően arra figyelmeztetek benneteket, hogy értelmezésében „kerüljétek el az egyénieskedő megközelítés veszélyét, és tartsátok mindig szem előtt, hogy Isten szavát éppen a közösségteremtésre kaptuk, arra, hogy Istenhez vezető utunkon egyesüljünk az Igazságban. [...] Ennélfogva a szent szöveget mindig az egyházzal közösségben maradva kell megközelíteni”.⁴⁹

20. A *lectio divina* – avagy Isten szavának imádságos lelkületű olvasása – olyan művészet, amely hozzásegít bennünket ahhoz, hogy átlépjünk a bibliai szövegből a mindennapi életbe; nem más, mint a Szentírás létünket meghatározó, értelmező olvasási módja, amelynek köszönhetően áthidalhatjuk a lelkiesség és a hétköznapi valóság, a hit és az élet közötti távolságot. A *lectio divina* által elindított folyamat arra irányul, hogy a hallgatásból eljussunk az ismeretre, az ismeretről pedig a szeretetre.

A biblikus mozgalomnak köszönhetően, amely új erőre kapott főleg a II. vatikáni zsinat *Dei Verbum* kezdetű dogmatikai konstitúciójának kihirdetése után, ma az egyház arra buzdítja a hívőket, hogy a bibliai szöveg imádságos és kitartó olvasása révén állandóan közeledjenek a Szentíráshoz, hogy így az Istennel folytatott párbeszéd Isten népének mindennapi valóságává váljon. A *lectio divina* számára hozzá kell segítenie benneteket ahhoz, hogy tanulékony, bölcs és értő szívet ápoljatok magatok-

⁴⁵ SZENT BENEDEK: *Regula*, 4, 55.

⁴⁶ Vö. XVI. BENEDEK: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 86: AAS 102 (2010) 757; CIC 663. kán. 3. §.

⁴⁷ *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 94: AAS 88 (1996) 469; vö. CIC 758. kán.

⁴⁸ Vö. MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Újraindulás Krisztustól. A megszentelt élet megújult elköteleződése a harmadik évezredben. Instrukció* (2002. május 19.), 25; II. JÁNOS PÁL: *Novo millennio ineunte* apostoli levél (2001. január 6.), 43: AAS 93 (2001) 297.

⁴⁹ Vö. XVI. BENEDEK: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 86: AAS 102 (2010) 758; CIC 754–755. kán.

ban (vö. 1Kir 3,9.12), amelynek segítségével fel tudjátok ismerni azt, ami Istentől jön, és azt, ami eltávolít tőle, és így szert tegyetek arra a természetfeletti ösztönre, amely lehetővé tette alapítóitoknak, hogy ne hasonuljanak a világ gondolkodásmódjához, hanem újítsák meg elméjüket, hogy „képesek legyenek felismerni Isten akaratát, azt, ami jó, ami tetszik neki, és ami tökéletes” (vö. Róm 12,2).⁵⁰

21. Mind egyéni, mind közösségi szinten Isten ígéje adjon ritmust napjaitoknak! Közösségeitek és testvériségeitek így olyan iskolákká válnak, amelyekben az isteni szót meghallgatjátok, megélik, és hirdetik mindazoknak, akik találkoznak veletek.

Végül pedig ne feledkezzetek el arról sem, hogy „a *lectio divina* dinamikája mindaddig véget nem ér, amíg el nem érkezik a cselekvéshez (*actio*), amely a felé mozgatja a hívő egzisztenciát, hogy szeretetben odaajándékozza magát másokért”.⁵¹ Ily módon a szent olvasmányok imádságos végzése bőséges gyümölcsöt terem majd a Krisztushoz való hasonulás útján, mely egész életünk végcélja.

Az eucharisztia és a kiengesztelődés szentsége

22. Az eucharisztia szentsége a szó legszorosabb értelmében vett találkozás Jézus személyével; benne „foglaltatik az egyház minden lelki java, azaz ő maga: Krisztus”.⁵² Az eucharisztia, amely általános értelemben minden megkeresztelt ember életének – és magának a megszentelt életnek is – a szíve, a szemlélődő életnek még inkább a szíve közepe. Létezik Istennek történő teljes és maradéktalan felajánlása sajátos módon beolt benneteket a halál és a feltámadás húsvéti titkába, amely az eucharishtiában válik tényleges valósággá. A közösségi kenyértörés ugyanis megismétli és megjeleníti Jézus önátadását, aki „megtöretett, és megtöri magát értünk”, és arra kér bennünket, hogy mi is „adjuk oda és törjük meg magunkat másokért”.⁵³ Annak érdekében, hogy ez a gazdag titok megvalósuljon és életünkben is nyilvánvalóvá váljon, az eucharisztia ünneplését gondosan, illendően és mértéktartással kell előkészíteni, nektek pedig teljes valótokkal, hittel és tudatossággal kell részt vennetek benne.

Az eucharishtiában a szív tekintete felismeri Jézust.⁵⁴ Szent II. János Pál erre így emlékeztet bennünket:

„Krisztus szemlélése azt jelenti, hogy fel tudjuk ismerni mindenütt, ahol megmutatik sokféle jelenlétében, de mindenekelőtt testének és vérének eleven szentségében. Az egyház az eucharisztikus Krisztusból él, belőle táplálkozik, tőle nyeri világosságát. Az eucharisztia a hit misztériuma, ugyanakkor a »világosság misztériuma«. Valahányszor az egyház ünnepli, a hívők bizonyos módon újra átélhetik a két emmauszi tanítvány tapasztalatát: »Megnyílt a szemük, és felismerték őt« (Lk 24,31).”⁵⁵ Az eucharisztia tehát nap mint nap bevezet benneteket a szeretet titkába,

⁵⁰ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 94: AAS 88 (1996) 470.

⁵¹ XVI. BENEDEK: *Verbum Domini* szinódus utáni apostoli buzdítás (2010. szeptember 30.), 87: AAS 102 (2010) 759.

⁵² II. Vatikáni Zsinat: *Presbyterorum ordinis* határozat, 5; vö. CIC 899. kán.

⁵³ *Homília Krisztus szentséges testének és vérének főünnepén* (2016. május 26.): *L'Osservatore Romano*, 2016. május 27–28., 8. old.; vö. CIC 663. kán. 2. §.

⁵⁴ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Homília Krisztus szentséges testének és vérének főünnepén* (2001. június 14.), 3: AAS 93 (2001) 656.

⁵⁵ II. JÁNOS PÁL: *Ecclesia de Eucharistia* enciklika (2003. április 17.), 6: AAS 95 (2003) 437.

amely hitvesi szeretet: „Krisztus mint a világ megváltója az egyház hitvese. Az eucharisztia megváltásunk szentsége. A férj és a feleség szentsége.”⁵⁶

Ezért dicséretes hagyomány az eucharisztia ünneplését szentségimádással meghosszabbítani. Kiváltságos időszak ez arra, hogy belsőleg megemésszük az Igének az eucharisztia alatt megtört kenyerét, és folytassuk a hálaadást.

23. Az eucharisziából a folyamatos megtérés követelménye fakad, mely szentségi kifejeződését a gyónásban találja meg. A kiengesztelődés vagy – más néven – a bűnbocsánat szentségéhez való gyakori személyes vagy közösségi járulás legyen számotokra kitüntetett alkalom arra, hogy az Atya irgalmas arcát, Jézus Krisztust szemléljétek,⁵⁷ hogy megújítsátok szíveteket és megtisztítsátok kapcsolatokat Istennel a szemlélődésben.

Az e szentségben Istentől kapott megbocsátás örömteli tapasztalatából fakad az a kegyelem, hogy az irgalom prófétáivá és szolgálóivá, a kiengesztelődés, a megbocsátás és a béke eszközeivé válhattok, prófétákká és szolgálókká, akikre mai világunknak különösen szüksége van.

Közösségben élt testvéri élet

24. A közösségben élt testvéri élet minden szerzetesi életformának, de különösen a monasztikus életnek – bár a karizmák sokféleségében – lényegi eleme.

A közösségi kapcsolat annak a szeretetnek a megnyilvánulása, amely az Atya szívéből forrasozva eláraszt bennünket a Lelken keresztül, akit maga Jézus ajándékoz nekünk. Az egyház, Isten családja, csak akkor lehet jele a vele való mélységes egységnek, ha láthatóvá teszi ezt a valóságot, és olyan otthonként kínálja fel magát, amelyben ez a tapasztalat lehetséges és éltető mindenki számára. Az Úr Krisztus egyeseket arra hív, hogy osztozzanak életében, és közösséget alkot belőlük, amely láthatóvá teszi, hogy „mekkora erő rejlik a javak közösségében, a testvéri szeretetben, az élet és a tevékenységek közös tervében, melyeket az tesz lehetővé, hogy elfogadták az Úr meghívását arra, hogy őt szabadabban és szorosabban kövessék.”⁵⁸ A testvéri élet, melynek révén a megszentelt férfiak és nők – az első keresztény közösségek példáját követve – arra törekszenek, hogy „egyetlen szív és egyetlen lélek” legyenek (vö. ApCsel 4,32), „a Szentháromság ékesszóló megvallásának bizonyul”.⁵⁹

25. A testvéri élet egysége Isten létmódjának és önajándékozásának visszatükröződése; egy arról szóló tanúságtétel, hogy „Isten szeretet” (vö. 1Jn 4,8.16). A megszentelt élet megvallja, hogy hiszi és éli az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetét, s ennél fogva a testvéri közösség a Szeretet szentháromságos Istenének kegyelmét tükrözi vissza.

„A magány csöndjében”⁶⁰ élő – az egyház nagyrabecsülését veletek egyenlőképpen élvező – remetéktől eltérően a monasztikus szerzetességhez hozzátartozik az állandó növekedésben lévő közösségi élet, melynek hiteles testvéri közösséghez,

⁵⁶ II. JÁNOS PÁL: *Mulieris dignitatem* apostoli levél (1988. augusztus 15.), 26: AAS 80 (1988) 1716.

⁵⁷ Vö. *Misericordiae vultus* bulla, 1: AAS 107 (2015) 399; CIC 664. kán., 630. kán.

⁵⁸ MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Testvéri élet közösségben. „Congregavit nos in unum Christi amor”. Instrukció* (1994. február 2.), 10.

⁵⁹ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 21: AAS 88 (1996) 395.

⁶⁰ CIC 603. kán.

koinóniához kell vezetnie. Ez megkívánja, hogy minden tag a közösség építőjének, és ne csak a tőle kapható javak hasznélvezőjének érezze magát. Egy közösség annyiban létezik, amennyiben az mindenki hozzájárulásával születik és épül, kinek-kinek az Istentől kapott személyes adományaival, egy erős közösségi lelkiesség ápolásával, mely elvezet a kölcsönös összetartozás érzéséhez és megéléséhez.⁶¹ A közösségi élet csak így válhat a kölcsönös segítségnyújtás eszközévé a tagok saját, egyéni hivatásának megvalósításához.⁶²

26. Ti, akik a monasztikus életet vállaltátok, emlékezzetek mindig arra, hogy korunk embere olyan igazi testvéri egységről szóló tanúságtételt vár tőletek, amely egyértelműen nyilvánvalóvá teszi megosztottságotól és egyenlőtlenségektől szenvedő társadalmunkban, hogy a nemzedékek közötti, a képzettségbeli és olykor a kulturális különbözőségek ellenére is lehetséges és jó együtt élni (vö. Zsolt 133,1). Közösségeitek legyenek hiteles jelei annak, hogy ezek a különbözőségek nemhogy a testvéri élet akadályai lennének, hanem inkább gazdagítják azt. Ne feledkezzetek meg arról, hogy egység és a köztetek épülő közösség nem egyformaságot jelent, hanem olyan valóságot, amely párbeszédből, megosztásból, egymás segítségéből és mély, különösen a legtörekenyebb és leginkább rászoruló tagok iránt tanúsított emberiségből táplálkozik.

27. Végül pedig tartsátok mindig szem előtt, hogy a közösségben élt testvéri élet az evangelizáció legelső formája is: „Arról tudják majd meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (vö. Jn 13,35). Ezért arra buzdítalak titeket, hogy ne hanyagoljátok el azokat az eszközöket, amelyeket az egyház a közösségi élet megszilárdítása érdekében, szüntelenül időszerűvé téve felkínál nektek.⁶³ Fáradhatatlanul őrködjetek a monasztikus élet ezen sérülékeny és nem másodlagos fontosságú vonásán. Isten ígéjének és az istentapasztalatnak a megosztásán, valamint a közösségi megkülönböztetésen túl „megemlíthetjük még a testvéri intést, az életrevíziót és a többi jellemző, hagyományos formát. Ezek konkrét módok, hogy a Lélek bőkezűen osztott ajándékait a többiek szolgálatába állítsuk és a közösség közkincsévé tegyük, hogy annak épülését és világban való küldetését szolgálják.”⁶⁴

Amint azt nemrégiben a megszentelt élet évének lezárásakor a Rómában jött szerzetesekkel való találkozásomkor mondtam,⁶⁵ buzgó serénységgel szolgáljátok nővértársaitokat, akiket az Úr értékes ajándékként adott nektek. Szent Benedek pedig arra is figyelmeztet bennünket, hogy a közösségi életben alapvető jelentőségű „tisztelni az időseket és szeretni a fiatalokat”.⁶⁶ Ebben az emlékezés és az ígért jövő összhangba hozására irányuló törekvésben gyökerezik a közösségben élt testvéri élet termékenysége is.

⁶¹ Vö. II. JÁNOS PÁL: *Novo millennio ineunte* apostoli levél (2001. január 6.), 43: AAS 93 (2001), 296–297.

⁶² Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Perfectæ caritatis* határozat, 15; CIC 602. kán.

⁶³ Vö. MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Testvéri élet közösségben*. „*Congregavit nos in unum Christi amor*”. Instrukció (1994. február 2.); CIC 607. kán. 2. §; 608. kán.; 665. kán.; 699. kán. 1. §

⁶⁴ MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Testvéri élet közösségben*. „*Congregavit nos in unum Christi amor*”. Instrukció (1994. február 2.), 32; vö. CIC 619., 630., 664. kán.

⁶⁵ Vö. *Beszéd a megszentelt élet jubileumának résztvevőjéhez*, 2016. február 1.: *L'Osservatore Romano*, 2016. február 1-2., 8. old.

⁶⁶ SZENT BENEDEK: *Regula*, IV, 70–71.

A monostorok önállósága

28. Az önállóság kedvezően hat az életforma szilárdságának és a közösségek belső egységének fenntartására, így a legjobb feltételeket biztosítja a szemlélődésre. Az önállóságnak mindazonáltal nem szabad függetlenséget vagy elszigetelődést jelentenie – különösen nem ugyanazon szerzetesrend többi monostorától vagy a saját karizmatikus családtól.

29. Tudatában annak, hogy „senki sem tudja a jövőt úgy építeni, hogy magába zárkózik, vagy csak saját erejére támaszkodik, hanem egy olyan közösségben kell önmagára ismernie, amely mindig nyitott a találkozásra, a párbeszédre, a másik meghallgatására, egymás segítésére”,⁶⁷ igyekezettek elkerülni „az önmagunk körül forgás betegségét”,⁶⁸ és őrizték meg a monostorok közötti közösség kincsét, mint a jövőre nyitó utat, amely megújítja és korszerűsíti önállóságukat állandó és kodifikált értékeik.⁶⁹

Szövetségek [egy adott szerzetesrend intézményei között]

30. Azok között a monostorok között, amelyek ugyanazon karizmán osztoznak, fontos közösségi struktúra a szövetség, mely azt a célt szolgálja, hogy a monostorok ne szigetelődjenek el.

A szövetségek fő célja az, hogy a saját karizma követelményei szerint a szemlélődő életet előmozdítsák a monostorokban, valamint hogy segítséget nyújtsanak a folyamatos és a kezdeti képzésben, s a konkrét szükségletekben, a szerzetesnővérek monostorok közötti cseréjén és az anyagi javak megosztásán keresztül. E célkitűzések elérésének érdekében ösztönözni kell szövetségek létrehozását és gyarapítását.⁷⁰

Klauzúra

31. A világtól való elkülönülésnek – mely szükséges mindazoknak, akik a szerzetes életben követik Krisztust – számotokra, szemlélődő nővérek, különleges kifejeződése a klauzúra, amely a menyasszony-egyház meghittségének helye: „jele annak a kizárólagos egységnek, amely a menyasszony-egyházat az ő mindenekfelett szeretett Urához kapcsolja”.⁷¹

Az egyházzog a klauzúra négy formáját és módozatát különbözteti meg:⁷² a minden szerzetesi intézményre általánosan jellemző klauzúrán kívül a szemlélődő életet folytató közösségekben háromféle klauzúra fordul elő, úgymint a pápai, az alapszabályzat szerinti és a monasztikus klauzúra. A pápai klauzúra „az Apostoli Szentszék által meghatározott szabályokat követi”,⁷³ és „kizárja a monostoron kívüli apostoli

⁶⁷ Minden megszentelt személynek. Apostoli levél a megszentelt élet évének alkalmából (2014. november 21.), II, 3: AAS 106 (2014) 943.

⁶⁸ Uott.

⁶⁹ Vö. uott; CIC 614–615. kán.; 628. kán. 2/1. §; 630. kán. 3. §; 638. kán. 4. §; 684. kán. 3. §; 688. kán. 2. §; 699. kán. 2. §; 708. kán.; 1428. kán. 1–2. §.

⁷⁰ Vö. CIC 582. kán.; 684. kán. 3. §.

⁷¹ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 59: AAS 88 (1996) 431.

⁷² Vö. uott, 59; CIC 667. kán.

⁷³ CIC 667. kán. 3. §.

tevékenységeket”.⁷⁴ Az alapszabályzat szerinti klauzúrát az egyes szemlélődő szerzetesrendek saját rendalkotmányának szabályai határozzák meg; végül a monasztikus klauzúra, míg egyrészt fenntartja az általános klauzúránál „szigorúbb fegyelem”⁷⁵ követelményét, az istentisztelet elsődleges feladata mellett megengedi a befogadás és vendégszeretet tágabban értelmezett formáit is, mindig a saját alapszabályzat szerint. Az általános a legkevésbé zárt a négy klauzúra közül.⁷⁶

Ugyanazon szerzetesrenden belül a klauzúra megtartásának sokféleségét az egységet gazdagító és nem gátló tényezőnek kell tartani, és a különböző érzékenységeket egy magasabb egységben összhangba kell hozni.⁷⁷ Egy ilyen, a közösségeket összefogó egység a találkozások és együttműködések változatos formáin keresztül valósulhat meg, mindenekelőtt a folyamatos és a kezdeti képzésben.⁷⁸

Munka

32. A munka számotokra is abban a nagy munkálkodásban való részvétel, amelyet a teremtő Isten végez a világban. Ez a tevékenység szoros kapcsolatba hoz benneteket mindazokkal, akik felelősségteljesen dolgoznak, hogy saját kezükkel végzett munkájuk gyümölcséből megéljenek (vö. Ter 3,19), hogy hozzájáruljanak a teremtés művéhez és szolgálják az emberiséget, de a munka különösen is szolidárisá tesz benneteket a szegényekkel, akik nem tudnak megélni munka nélkül, és akiknek, annak ellenére, hogy dolgoznak, szükségük van embertestvéreik gondviselészerű segítségére.

Annak érdekében, hogy a munka ki ne oltsa a szemlélődés szellemét, amint azt a nagy szemlélődő szentek tanítják nekünk, és hogy életetek „a valóságban és léleekben is szegény legyen, és józan munkálkodásban teljen”, amint azt a szegénység evangéliumi tanácsának ünnepélyes fogadalommal történő vállalása megköveteli tőletek,⁷⁹ munkátokat áhítattal és odaadóan végezzétek, és ne engedjétek, hogy a mai kultúra teljesítményhajszó mentalitásának és aktivizmusának befolyása alá kerüljétek. Legyen számotokra most és minden időben érvényes a bencés hagyomány „ora et labora” jelmondata, amely arra nevel mindannyiunkat, hogy kiegyensúlyozott kapcsolatot alakítsunk ki Abszolútum felé törekvésünk és mindennapi kötelezettségeink, a szemlélődés nyugalma és a szolgálatban való serénység között.

Csőnd

33. A szemlélődő életben, különösen a teljesen szemlélődésnek szentelt életben, fontosnak tartom az odafigyelést az Isten jelenléte által belakott csöndre, amely a figyelmes hallgatásnak és az Isten igéjén való *rumináció*nak a szükséges tere, valamint előfeltétele annak a hívő látásmódnak, amely felismeri Isten jelenlétét az egyén személyes élettörténetében, a fivérekében és nővérekében, akiket az Úr ajándékol

⁷⁴ CIC 674. kán.

⁷⁵ CIC 667. kán. 2. §.

⁷⁶ Vö. CIC 667. kán. 1. §.

⁷⁷ Vö. JORGE M. BERGOGLIO: *Felshóalás 1994. október 13-án a megszentelt élettel, valamint annak az egyházban és a világban betöltött küldetésével foglalkozó püspöki színóduson*, in *Vida Religiosa* 115, 7. szám, 2013. július–szeptember).

⁷⁸ Vö. *Minden megszentelt személynek. Apostoli levél a megszentelt élet évének alkalmából* (2014. november 21.), II, 3: AAS 106 (2014) 942–943.

⁷⁹ Vö. CIC 600. kán.

nektek ad, valamint a mai világ eseményeiben. A csönd önküresítést jelent, hogy teret adjunk a befogadásnak; belső zajba nem lehet befogadni semmit és senkit. Teljesen szemlélődő életetek „időt és csöndteremtési képességet követel tőletek, hogy meghalljátok”⁸⁰ Istent és az emberiség kiáltását. Hallgasson el tehát a test nyelve, hogy beszélhessen a Léleké, amelyet az a szeretet indít szólásra, amelyet mindannyian éreztek Uratok iránt.⁸¹

Ebben példa számotokra a Boldogságos Szűz Mária csöndje, aki azért tudta befogadni Isten Szavát, mert a csönd asszonya volt; de ez nem egy meddő és ürességtől kongó, hanem teljes és gazdag csönd. A Szűzanyáé szeretetben gazdag csönd is, amely kész a Másik és mások befogadására.

Tömegkommunikációs eszközök

34. Társadalmunkban a digitális kultúra meghatározó módon befolyásolja az emberek gondolkodásának alakulását és a világhoz, különösképpen a többi emberhez való viszonyulását. Ebben a kulturális környezetben a szemlélődő közösségek sem maradnak védettek. Ezek az eszközök egyértelműen hasznosak lehetnek a képzésben és a kapcsolattartásban, de körültekintő megfontoltságra buzdítalak benneteket, hogy ezeket a szemlélődő életre irányuló képzésnek és a szükséges üzenetváltásoknak a szolgálatába állítsátok; azok ne adjanak alkalmat a könnyelműségre vagy a közösségen élt testvéri élet követelményei alóli kibúvársra, ne okozzanak kárt hivatásokban, és ne gátolják a teljesen szemlélődésnek szentelt életeteket.⁸²

Aszkézis

35. Az aszkézis, az összes eszközzel, melyeket egyház az önuralom megszerzésére és a szív megtisztítására kínál, elvezet arra is, hogy megszabaduljunk mindentől, ami a „világiassághoz” tartozik, hogy az evangélium logikája szerint éljünk, amely az adásnak, különösképpen az önátadásnak mint az életetek első és egyetlen szerelmére adott válasz követelményének a logikája. Ily módon képesek lesztek megfelelni fivéreitek és nővéreitek várakozásainak, valamint azoknak az erkölcsi és spirituális követelményeknek, amelyek belsőleg hozzátartoznak az általatok ünnepélyes fogadalmmal vállalt három evangéliumi tanács mindegyikéhez.⁸³

Ebben a vonatkozásban teljesen átadott életetek erős prófétai értelmet nyer: mértékletesség, elszakadás a dolgoktól, önmagatok átadása az engedelmisségben, áttetszőség az emberi kapcsolatokban; számotokra minden sokkal többet követelő és gyökeresebb, mert azt választottátok, hogy lemondotok „a térről, a kapcsolatokról, a teremtett világ megannyi értékéről is [...], ami a »test« elajándékozásának különleges módja”.⁸⁴ A helyhez kötött élet melletti döntés a hűség ékesszóló jelévé válik globalizált világunk számára, mely hozzászokott az egyre gyorsabb és könnyebb

⁸⁰ *Üzenet a tömegtájékoztató 48. világnapjára* (2014. június 1.): AAS 106 (2014) 114; vö. MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Testvéri élet közösségben. „Congregavit nos in unum Christi amor”. Instrukció* (1994. február 2.), 10. és 34.

⁸¹ Vö. ASSISI SZENT KLÁRA: *Negyedik levél Prágai Szent Ágneshez*, 35: *Fonti Francescane*, 2908.

⁸² Vö. CIC 666. kán.

⁸³ Vö. *A megszentelt személyek köszöntése a mise után*, 2016. február 2.: *L'Osservatore Romano*, 2016. február 4., 6. old.; CIC 599–601. és 1191–1192. kán.

⁸⁴ II. JÁNOS PÁL: *Vita consecrata* szinódus utáni apostoli buzdítás (1996. március 25.), 59: AAS 88 (1996) 431.

helyváltoztatáshoz, ami együtt jár annak veszélyével, hogy az ember sosem ereszt gyökeret.

A testvéri kapcsolatok területe is nehezebb a klauzúras életben,⁸⁵ mert a közösség tagjai állandó és közeli kapcsolatokban élnek. Példát és segítséget nyújthattok Isten népének és a megannyi megosztottságtól sújtott, sokszor megtépázott mai emberiség számára azáltal, hogy ti akkor is fivéritek és nővéritek mellett maradtok, amikor közösségeitekben különbözőségeket kell összeegyeztetni, feszültségeket és konfliktusokat kell kezelni, vagy éppen gyarlóságokat kell elfogadni. Az aszkézis arra is eszközül szolgál, hogy ki-ki érintkezésbe lépjen saját gyengeségével és rábízva azt Isten és a közösség gyöngéd szeretetére.

Végül az elkötelezett aszkézis ahhoz is szükséges, hogy szeretetben és hűségben teljesíteni tudjátok mindennapi kötelességeiteket, ami alkalom arra, hogy osztozzatok a világban élő sok testvérünk sorsán, s munkátokat csendes és termékeny áldozatként felajánljátok értük.

A szerzetesnővérek tanúságtétele

36. Drága nővérek, mindaz, amit ebben az apostoli konstitúcióban írtam, nektek, akik a szemlélődő életformát vállaltátok, hathatós segítséget nyújt életetek, valamint az egyházban és a világban teljesített küldetésetek megújításához. Valósítsa meg az Úr szívetekben az ő művét, és alakítson át benneteket teljesen őbenne, hiszen ő a szemlélődő élet végső értelme;⁸⁶ közösségeitek és testvériségeitek pedig legyenek a szemlélődés és az imádság igazi iskolái!

A világnak és az egyháznak szüksége van rátok, akik „világítótornyokként” bevilágítjátok korunk emberének útját. Ez legyen prófétai üzenetetek! Döntéseitek nem félelemből történő kimenekülés a világból, mint ahogyan egyesek gondolják. Ti továbbra is a világban maradtok, anélkül azonban, hogy a világi lennétek (vö. Jn 18,19); habár el vagytok választva tőle, a Krisztushoz való tartozásotokat kifejező jelek révén szüntelenül közbenjártok az emberiségért, az Úr elé viszitek az emberek félelmeit és reményeit, örömeit és szenvedéseit.⁸⁷

Ne vonjátok ki magatokat egy emberibb, és így egy „evangéliumibb” világ építéséből! Istennel egyesülve halljátok meg azon fivéritek és nővéritek kiáltását (vö. Kiv 3,7; Jak 5,4), akik a „használat után eldobandó” szemléletet hirdető világ áldozatai,⁸⁸ de azokéit is, akiknek egyszerűen az evangélium fényére van szükségük! Állhatatosan fejlesszétek magatokban a meghallgatás művészetét, „amely több, mint meghalás”,⁸⁹ és gyakoroljátok a „vendégszeretet lelkeségét”, szívetekbe fogadva és imádságaitokban hordozva mindent, ami az Isten képére és hasonlatosságára teremtett emberrel kapcsolatos (vö. Ter 1,26)! Amint azt az *Evangelii gaudium* kezdetű apos-

⁸⁵ MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEINEK ÉS APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAINAK KONGREGÁCIÓJA: *Testvéri élet közösségben. „Congregavit nos in unum Christi amor”. Instrukció* (1994. február 2.), 10.

⁸⁶ Vö. ASSISI SZENT KLÁRA: *Harmadik levél Prágai Szent Ágneshez*, 12–13: *Fonti Francescane*, 2888; *Negyedik levél Prágai Szent Ágneshez*, 15. 16: *Fonti Francescane*, 2902.

⁸⁷ Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció, 4.

⁸⁸ *Evangelii gaudium* apostoli buzdítás (2013. november 24.), 53: AAS 105 (2013) 1042; vö. *uott*, 187. és köv.: AAS 105 (2013) 1098. és köv.

⁸⁹ *Uott*, 171: AAS 105 (2013) 1091.

toli buzdításomban írtam, „a közbenjáró imádság nem szakít el bennünket az igazi szemlélődéstől, mert a másokat figyelmen kívül hagyó szemlélődés önbecsapás”.⁹⁰

Ily módon tanúságtételek szükségszerűen kiegészíti azon testvéreitekét, akik szemlélődőkként a világ szívében tanúságot tesznek az evangéliumról, miközben teljesen elmerülnek a „földi város” valóságaiba és annak építésébe.

37. Kedves szemlélődő nővérek, jól tudjátok, hogy megszentelt életetek – mint a megszentelt élet minden más formája – „ajándék az egyház számára, az egyházban született, az egyházban növekszik, és teljes egészében az egyházra irányul”.⁹¹ Legyetek hát mély egységben az egyházzal, hogy benne a szűz, a hitves és az anya Mária titkának élő folytatóivá váljatok, aki befogadja és megőrzi az Igét, hogy azt visszaadja a világnak, és így hozzájárul ahhoz, hogy Krisztus, aki „út, igazság és élet” (vö. Jn 14,6), megszülessen és felnövekedjen az emberek szívében, akik – gyakran öntudatlanul is – őutána szomjaznak! Máriához hasonlóan legyetek ti is olyan „lajtorja”, amelyen keresztül Isten aláereszkedik, hogy találkozzon az emberrel, és amelyen az ember fölfelé halad, hogy találkozzon Istennel, és szemlélje az ő arcát Krisztus arcában!

RENDELKEZŐ BEFEJEZÉS

Az eddig leírtak fényében elrendelem és kimondom a következőket:

1. cikk

Az *Egyházi törvénykönyv* 20. kánonjának értelmében, valamint a fentebbi 37 pont tartalmának komoly figyelembe vétele után ezen *Vultum Dei quærere* kezdetű apostoli konstitúció kihirdetése és közzététele által hatályon kívül helyeztetnek

1. az *Egyházi törvénykönyv* azon kánonai, amelyek nyílt ellentmondásban állnak a jelen konstitúció bármely pontjával;

2. továbbá az alábbi dokumentumok rendelkező-normatív cikkei:

- XII. Pius pápa 1950. november 21-én, *Sponsa Christi* kezdetű apostoli konstitúciójának a rendelkező pontjai: a *Statuta generalia Monialium*;
- a Szerzetesek Szent Kongregációja által 1950. november 23-án *Inter præclara* címen közreadott instrukció rendelkező pontjai;
- a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja által 1999. május 13-án *Verbi Sponsa* kezdetű, a monasztikus szerzetesnők szemlélődő életéről és klauzúrájáról kibocsátott instrukció rendelkező pontjai.

⁹⁰ Uott, 281: AAS 105 (2013) 1133.

⁹¹ JORGE M. BERGOGLIO: *Felszólalás 1994. október 13-án a megszentelt étellel, valamint annak az egyházban és a világban betöltött küldetésével foglalkozó püspöki szinóduson*, in *Vida Religiosa* 115, 7. szám, 2013. július–szeptember).

2. cikk

1. § Ez a konstitúció mind a Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társasági Kongregációjának, mind pedig valamennyi részlegesen vagy teljesen szemlélődő életet folytató női monostorhoz, szövetségbe tömörültekhez és szövetségbe nem tömörültekhez egyaránt szól.

2. § Az e konstitúció által szabályozott tárgyköröket a 12. pont sorolja fel, és a 13.-tól a 35.-ig pontig terjedő rész fejt ki részletesen.

3. § Az ebben a konstitúcióban lefektetett normák különböző megvalósítási módzatait – szükség esetén együttműködve a Keleti Egyházak Kongregációjával és a Néppek Evangelizációja Kongregációval – a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja szabályozza majd, a változatos monasztikus hagyományokkal összhangban és szem előtt tartva a szerzetescsaládok karizmáinak jellegzetességeit.

3. cikk

1. § Megfelelő struktúrák kialakításával, melyeket a közösségi élet tervének kidolgozásakor kell meghatározni, minden egyes monostor szenteljen különleges figyelmet a folyamatos képzésnek, amely – mint *humusz* – a kezdeti képzéstől fogva minden képzési szakasz táptalaja.

2. § A megfelelő folyamatos képzés biztosítása végett a szövetségek mozdítsák elő a monostorok közötti együttműködést a képzési anyagok cseréjével és a digitális tömegkommunikációs eszközök használatával, mindig megtartva a szükséges elővigyázatosságot.

3. § Azon az általános körülményeken túlmenően, amellyel a képzésért felelős nővérek kiválasztása történik, akiknek a jelöltek személyes fejlődésük útján kísérik kell, a monostorok és a szövetségek fejlesszék a növendéknevelésben részt vevő nővéreknek és segítőiknek a képzését.

4. §. Azok a nővérek, akiknek a képzés nagy érzékenységet igénylő szolgálatát kell végezniük, *servatis de iure servandis* [a jog előírásait megtartva], a monostor falain kívül tartott képzési tanfolyamokra is járhatnak, megtartva a saját karizmájuk követelményeinek megfelelő légkört. A Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társasági Kongregációjának erre vonatkozó, külön szabályokat kell kibocsátania.

5. § A monostorok különösen figyeljenek a lelki megkülönböztetésre és a hivatástisztázásra, biztosítsanak a szerzetesjelöltek számára személyre szabott kísérést, dolgozzanak ki számukra megfelelő képzési tervet, mindig szem előtt tartva, hogy a kezdeti képzésre tág időkeretet kell szálni.

6. § Annak ellenére, hogy nemzetközi és kevert kultúrájú közösségek létrehozása a karizma egyetemességét nyilvánítja ki, mindenképpen el kell kerülni jelöltek más országokból történő „toborzását”, amelynek egyetlen célja az lenne, hogy biztosítsa a monostor fennmaradását. Ki kell dolgozni az ennek betartásához szükséges kritériumokat.

7. § Hogy magas színvonalú képzést tudjanak nyújtani, a körülmények adta lehetőségekhez mérten elő kell mozdítani, hogy több monostornak közös növendéknevelő háza legyen a kezdeti képzésre.

4. cikk

1. § Tekintetbe véve, hogy az imádság a szemlélődő élet szíve, minden monostor vizsgálja felül saját napirendjét, hogy annak valóban az Úr van-e a középpontjában!

2. § Értékeljék ki liturgikus ünnepléseiket, hogy azok valóban élő találkozást jelentenek-e az Úrral!

5. cikk

1. § Mivel fontos a *lectio divina*, minden monostor határozza meg annak idejét és módját, ahogyan eleget tud tenni ennek a követelménynek, a Szentírás olvasásának/hallgatásának, az átélmelkedésnek (*ruminatio*), az imádságnak, a szemlélésnek, a megosztásnak!

2. § Tekintettel arra, hogy Isten igéje átalakító tapasztalatának megosztása papokkal, diakónusokkal, más megszentelt személyekkel és világi hívőkkel az egyházzal való igazi közösség kifejeződése, minden monostor keresse meg ennek a lelki kisu-gárzásnak a módzatait!

6. cikk

1. § Minden monostor, amikor megállapítja a közösségi és testvéri élet szabályozására vonatkozó saját tervét, az eucharisztia ünneplésének gondos előkészítésén kívül jelöljön ki alkalmas időpontokat szentségimádásra, lehetővé téve, hogy a helyi egyházhoz tartozó hívők is részt vehessenek rajta!

2. § A miséző papok, a gyóntatók és a lelki vezetők kiválasztását különös körültekintéssel kell végezni, szem előtt tartva a saját karizma sajátosságait és a közösségben élt testvéri élet követelményeit.

7. cikk

1. § Azokat, akiknek az előjárói szolgálatot kell ellátniuk, azon túl, hogy törődniük kell saját vezetői képességeik fejlesztésével, vezérelje a testvériség és a szolgálat igaz lelkülete, hogy elősegítsék a szabadság és a felelősségvállalás örömteli légkörét, támogassák az egyéni és közösségi megkülönböztetést, valamint az igazságban megvalósuló kommunikációt annak megfelelően, amit ki-ki tesz, gondol és érez.

2. § A közösségi élet terve készségesen támogassa és ösztönözze azt, hogy a nővérek megosszák egymással emberi és spirituális kincseiket egymás gazdagítására és a testvériség elmélyülésére.

8. cikk

1. § A jogi önállóságnak a konkrét élet területén megvalósuló valódi önállóságnak kell megfelelnie, ami az alábbiakat foglalja magában: egy, akár csekély létszámú közösség, feltéve, ha a nővérek többsége nem előrehaladott korú; a karizma megéléséhez és továbbadásához szükséges életerő; a tényleges képesség a képzésre és a vezetői szolgálatra; a liturgikus, testvéri és lelki élet méltó és magas színvonala; jelentőségteljes szerep és részvétel a helyi egyház életében; megélhetési képesség; meg-

felelően kialakított monasztikus épület. Ezeket az ismérveket együttesen, a maguk összességében kell tekinteni.

2. § Amennyiben nincsenek meg egy monostor tényleges önállóságának kívánalmai, a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja fontolóra veszi egy *ad hoc* bizottság felállítását, amelyet az ordinárius, a szövetség elnöknője, a szövetségi asszisztens és a szóban forgó monostor apát- vagy perjelnöje alkot. Egy ilyen jellegű beavatkozásnak az a célja, hogy egy kísérő eljárást indítson el a monostor életének megújítása vagy a monostor bezárása megkezdésének érdekében.

3. § Egy ilyen eljárás egy másik monostorhoz való csatolást, vagy ha az adott monostor szövetség részét képezi, a szövetség elnöknőjének és tanácsának való alárendeltséget is előírányozhat. Viszont minden esetben a végső döntés joga a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációját illeti meg.

9. cikk

1. § Minden újonnan létesülő monostornak szövetséghez kell tartoznia. Ha különleges okoknál fogva egy monostor nem tagozódhat szövetségbe, akkor a káptalan szavazás útján nyert felhatalmazásával kérjen engedélyt a Szentszéktől, amelynek egyedüli joga, hogy kellő mérlegelés után beleegyezését adja ahhoz, hogy a monostor ne tartozzon szövetséghez.

2. § Szövetségeket nem feltétlenül és nem kizárólagosan csak földrajzi szempontok szerint lehet létrehozni, hanem a lelki rokonság és a hasonló hagyományok alapján is. Ennek lehetséges módozatait a Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társaságai Kongregációjának kell majd ismertetnie.

3. § Biztosítani kell a segítséget a képzésben és a konkrét szükségletekben is a szerzetesnővérek monostorok közötti cseréjével és az anyagi javak megosztásával, ahogyan arról a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja rendelkezik, amelynek rögzítenie kell majd a szövetség elnöknőjének és tanácsának illetékességi körét is.

4. § Elő kell segíteni a monostoroknak a megfelelő férfi rendhez való társulását, akár jogilag is. Támogatni kell a konföderációkat és a különböző szerzetesrendek nemzetközi bizottságainak létesítését, a Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja által jóváhagyott statútumokkal.

10. cikk

1. § Ha egy monostor az érvényben lévő klauzúra formájától eltérő jellegűt szeretne bevezetni, akkor komoly mérlegelés után és tiszteletben tartva saját hagyományát és regulája követelményeit, kérje a Szentszék beleegyezését a választani kívánt klauzúra formájához.

2. § Amint egy monostor kiválasztotta a klauzúra egyik lehetséges formáját, és annak bevezetéséhez elnyerte a Szentszék jóváhagyását, utána igyekezzen azt megtartani és annak követelményei szerint élni.

11. cikk

1. § Még ha egyes monasztikus közösségek – saját jogukból kifolyólag – rendelkezhetnek is járadékkal, akkor se vonják ki magukat a munka kötelessége alól.

2. § A szemlélődő életet folytató közösségek számára a munka gyümölcseinek nemcsak azt a célt kell szolgálnia, hogy biztosítsa a tisztas megélhetést, hanem azt is, hogy lehetőség szerint megsegítse a szegényeket és a rászoruló monostorokat szükségleteikben.

12. cikk

Minden monostor napirendjében legyenek megfelelő csendes időszakok, amelyek elősegítik az imádság és a szemlélődés légkörét.

13. cikk

Minden monostor vegye bele közösségi tervébe azokat az alkalmas eszközöket, amelyekeken keresztül kifejezésre jut a monasztikus élet aszketikus elkötelezettsége oly módon, hogy a monasztikus életet profétaibbá és hitelesebbé tegye!

Záró rendelkezés

14. cikk

1. § A Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társaságai Kongregációjának a jelen apostoli konstitúció szellemének és normáinak megfelelően ki kell bocsátania egy új instrukciót a 12. pontban felsorolt témakörökről.

2. § A cikkekhez, amelyeket az egyes intézmények konstitúciójában vagy regulájában hozzáigazítottak az új rendelkezésekhez, a Szentszék jóváhagyását kell kérni.

Kelt Rómában, Szent Péternél, június 29-én, Szent Péter és Pál apostolok ünnepén, a 2016-os esztendőben, pápaságom negyedik évében.

Ferenc pápa